

Úr Jézus, hozzád kiáltok

Böjt első hetének éneke, az *Úr Jézus, hozzád kiáltok* (EÉ 75) a reformáció első generációjának kiemelkedő jelentőségű értéke

Amikor 1523-ban liturgiai reformjának kidolgozásához hozzá fogott, *Luther* azonnal felismerte, hogy nem csupán a prédikációnak, hanem a gyülekezeti éneknek is óriási szerepe lehet az új tanok terjesztésében. Prédikátortársait és barátait levélben buzdította énekköltésre, s bár a körülötte tevékenykedő reformátorok egyike sem hagyott hátra az övéhez hasonló mennyiségű énekanyagot, e kisebb szerzők munkája is jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a nép ajkán immár anyanyelven szólalhasson meg az énekelt ige.

Az *Úr Jézus, hozzád kiáltok* szerzősége a 19. századig tisztázatlan volt; ekkor egy 1530-ból származó nyomtatvány került napvilágra, mely tartalmazza heti énekünket. E forrás tanúsága szerint a szöveget *Johann Agricola* (1494–1566) tanár, teológus szerezte 1526/27 körül, aki – akárcsak *Luther* – *Eislebenben* született. Mély tisztelettel és csodálattal viseltetett a reformátor iránt, 1515-ben lelkes tanítványa lett a wittenbergi egyetemen, és hamarosan szoros baráti kapcsolat alakult ki köztük.

Tanulmányai végeztével *Agricolát* az egyetem tanárává nevezték ki, később prédikátorként szolgált szülővárosában, majd *Wittenbergben*. 1540-ben a brandenburgi választófejedelem udvari prédikátora lett, utóbb a fejedelemség szuperintendense. E pozíciójában is mindvégig a lutheri teológia terjesztésén fáradozott.

A lutheránusok között 1527-ben kirobbant *antinomisztikus* vitában ő maga is hevesen állást foglalt. A vele ellentétes álláspontra helyezkedő *Melanchthon* a törvény nyomatókosabb hirdetését szorgalmazta, hogy az tanítson helyes életvezetésre és bűnbánatra, *Agricola* azonban úgy tartotta, mindegyre csakis az evangélium hallgatása ösztönözhet. E vitában *Luthernek* is kénytelen volt ellentmondani, így az egykor szoros baráti viszony már sohasem lett a régi közöttük.

„Az igaz hitet kívánom” – írja énekében, s ez egész életének mottója lehetne, hiszen mindvégig nyughatatlanul kereste a helyes utat és teológiai meggyőződést. Ugyanakkor azt is elmondja, hogy mindabban a „nagy harcban, ellenkezésben”, amelyen ő is keresztülment, nem a maga erejében bízott, s erre tanít bennünket is.

Az ismeretlen eredetű, 1526-ban lejegyzett dallamnak talán legszebb feldolgozása az az orgona-előjáték, mely *J. S. Bach Orgelbüchlein* című gyűjteményében található (*Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ*, BWV 639). A darab lírai hangvétele mögött az igaz hitet kereső lélek kétségei, belső vívódásai is megjelennek, amelyeket a bal kéz kavargó kísérő szólama szemléltet. Segítsen bennünket böjt első vasárnapján ez a mű is a befelé fordulásra és az elcsendesedésre!

FEKETE ANIKÓ